Na tien jaar eindelijk weer graven

ORANJESTAD — Te midden van alle plannen voor een vernieuwd Archeologisch Museum lijkt het wetenschappelijke onderzoek enigszins onder te sneeuwen. Maar niets is minder waar, zegt Arminda Ruiz van het museum. "We kunnen eindelijk weer grootschalige opgravingen doen."

door Sharina Henriquez

Eens per jaar komt nog wel eens een noodopgraving voor. "Mensen bellen naar het museum dat ze op iets zijn gestuit tijdens het bouwen van een huis of gebouw. Het is goed dat men zich er van bewust is dat zulke vondsten belangrijk kunnen zijn en ons waarschuwen zodat we de informatie kunnen verzamelen."

Maar degelijke opgravingen zijn volgens Ruiz niet te vergelijken met een grootschalige opgraving waarvoor het museum in samenwerking met ander musea, universiteiten en experts van te voren een plan hebben. De laatste geplande opgraving dateert alweer van tien jaar geleden, in Tanki Flip. Het project werd samen met onder meer de Universiteit van Leiden, Sorbonne en Havana uitgevoerd en leidde tot een belangrijk wetenschappelijke publicatie. "De opgraving was bovendien heel belangrijk voor de hele regio, omdat we een heel dorp hebben blootgelegd en dat werd toen nog niet gedaan", vertelt Ruiz.

Als het nieuwe museumgebouw in 2008 haar deuren opent, krijgt het wetenschappelijk onderzoek weer een impuls. "Vanwege ruimtegebrek hebben we ons jaren noodgedwongen geconcentreerd op het bewaren van de artefacten op de locatie zelf. Grootschalige opgravingen deden we dus niet meer, want je kunt moeilijk de vondsten opgestapeld in dozen bewaren. Straks hebben we meer ruimte en kunnen we eindelijk weer gaan nadenken over geplande opgravingen."

De wetenschappelijke afdeling wordt ondergebracht in een nieuw pand, dat grotendeels is voorzien van glas en verbonden is met het monumentale herenhuis van de familie Ecury. Het krijgt een eigen laboratorium. Een kleine rij huisjes aan de zijde van de Emanstaat wordt opslagruimte voor de artefacten.

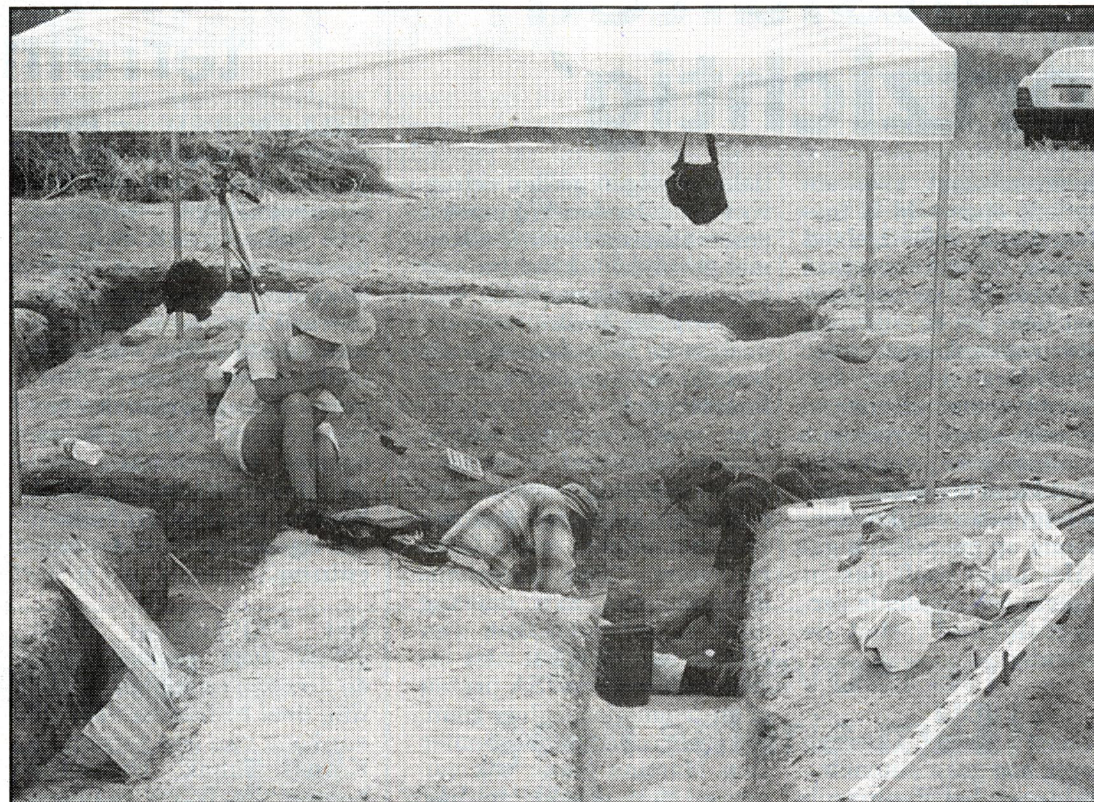

Foto: Sharina Henriquez

Het nieuwe onderkomen van het Archeologisch Museum betekent ook dat het museum weer grootschalige opgravingen kan doen ten behoeve van wetenschappelijk onderzoek en informatievergaring.

WEER THUIS

Het museum heeft namelijk flink meer ruimte nodig, ook omdat binnenkort een omvangrijke archeologische collectie, die jarenlang in het buitenland werd bewaard, terug naar Aruba komt. Daar hebben Harold Kelly en Raymundo Dijkhoff, die beiden als archeoloog verbonden zijn aan het museum, de hand in gehad.

De betreffende collectie is lange tijd in het bezit geweest van het Rijksmuseum voor Volkenkunde in Leiden. Nederland en de Nederlandse Antillen gaven de voorwerpen in 1983 in beheer van de Antilliaanse overheid. Vervolgens werd afgesproken dat de Arubaanse collectie uiteindelijk ook naar het land van herkomst zou terugkeren. De voorwerpen bleven echter nog enig tijd in beheer van het Nationaal Archeologisch en Antropologisch Museum (NAAM) in Curaçao. "Op een dag werden we opgebeld door de directeur dat ze tijdens het opruimen van hun depot op het materiaal waren gestuit. We zijn toen begonnen om de Arubaanse collectie weer terug te krijgen", vertelt Kelly. Hij is blij met de terugkomst van de waardevolle collectie. "Het is een eerste stap in de goede richting. Er is namelijk nog meer materiaal in het buitenland, zoals in Nederland en Venezuela. Het doel is om dit allemaal terug te krijgen zodat we een beter idee krijgen van wat hier gevonden is en hoe we het materiaal moeten interpreteren."

AMULET

Samen met collega Dijkhoff, overigens de eerste lokale archeoloog op Aruba, kreeg Kelly een week om de collectie op Curaçao te inventariseren. Het materiaal is afkomstig van de drie grootste sites van Aruba: Santa Cruz, Tanki Flip en Savaneta. Voor het grootste gedeelte bestaan de vondsten uit keramiek en zijn het delen van kruiken, bakplaten en andere gebruiksvoorwerpen. Ook bestaat de collectie uit voorwerpen van steen zoals messen en bijlen. Het materiaal is opgegraven door de archeologen Josselin de Jong in 1923, Van Heekeren en Du Ry in de jaren zestig en Boerstra in de jaren zeventig.

"Een ding is echt heel gaaf. Het gaat om een soort amulet van steen die door een toerist bij de Natural Bridge is gevonden. Dezelfde amulet hebben we in de collectie op Curaçao gevonden, maar dan gemaakt van dierlijk bot. Nu kunnen we de artefact plaatsen. Bovendien hebben we een beter idee gekregen van de diversiteit van materialen die toen werden gebruikt."

25 jaar Archeologisch Museum

In december vierde het Archeologisch Museum Aruba zijn 25-jarig bestaan. Niet groots, want het museum is dicht tot zijn nieuwe onderkomen, het Ecury-gebouw, klaar is. *Amigoe* brengt een korte serie artikelen over het nieuwe pand, de plannen en de status van het museum. Vandaag het derde en laatste deel.